
Valtuustoaloite: Irti LHJ:sta eli Sastamalan kotitalouksien jätehuoltojärjestelyt

KVALT 19.05.2025 § 28
416/00.01.00.03/2025

Valtuutettu Pentti Jarkko jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite

Irti LHJ:sta eli Sastamalan kotitalouksien jätehuoltojärjestelyt

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n omistavat 16 kuntaa. Yhtiö on perustettu 1995 ja viimeisimmät omistajakunnat ovat liittyneet yhtiöön vuonna 2016.

Sastamalasta LHJ:hon kuuluvat ent. Vammalan, Äetsän ja Kiikoisten alueet.

Perustamisen jälkeen LHJ:n rakenne on muutettu konsernirakenteeksi ja alkuperäinen jätehuolto ajatus on hämärtynyt. Toimintaan on tullut erilaista kierrätystoimintaa, joka ei suoraan palvele kotitalouksia. On perustettu lukuisia tytäryhtiöitä.

Konsernirakenne mahdollistaa lakia noudattavat kustannussiirrot konsernin sisällä. Näihin yksityiskohtiin ei päästä valtuustotason päätöksenteossa. On epäily, että kotitaloudet rahoittavat näitä kierrätysinvestointeja. Lisäksi yritys on alkanut kilpailla yksityissektorin kierrätysyritysten kanssa.

Ilmoittavat toimintatapansa: ”Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n tehtävänä on tuottaa perusjätehuollon palvelut omistajakuntiensa alueella jätelain mukaisesti.” Ei ole määrittelyä kustannustehokkuudesta, kierrätystavoitteista eikä muustakaan valtio - tai EU tason linjauksista.

Kun vertaa LHJ:n alueen kotitalouksien jätekustannuksia esim. Pirkanmaan jätehuollon alueen kustannuksiin, huomaa selvän hintaeron Pirkanmaan jätehuollon eduksi.

Kilpailutus eri jakeiden keräyksessä taajamissa hoidettiin erikoisilla määrittelyillä, joiden seurauksena seuraus oli eri keräysautojen ralli keräyspisteissä sekä välilastauksen kieltäminen. Tämä kuvastaa yrityksen mahdollista tarkoituksenhakuisuutta. Sekajätteen kohdalla kävi niin, että LHJ kannustaa toiminnallaan laittamaan kaikki kierrätyskelpoisetkin jätteet sekajäteastiaan ja saa näin polttoainetta Westenergyn jätteenpolttokattilaan. Suomen kierrätystavoitteista viis ja tästä EU muistaa meitä jatkossakin. Vuoden 2025 tavoitteen osalta Suomi onkin komission varhaisvaroitustenmenettelyssä ja aiemman vuoden 2020 tavoitteen osalta myös sanktiomenettelyssä.

25.4.2025 julkistettiin selvitys ” Julkiset jätehuoltokonsernit ja energiayhtiöt Suomen kierrätysmarkkinoilla – Välttämättömiä julkisia

palveluita vai verovarojen väärinkäyttöä?” 54 sivua tekstiä kertoo aika selkeän tilanteen, missä Suomi muutenkin on.

Kun lisäksi viimeksi liittyneet Huittinen, Säkylä ja Eura ovat jo ilmaisseet halunsa irtautua Forssakeskeisestä toiminnasta, on Sastamalan perusteltua myös selvittää omalta osaltaan vaihtoehdot. Sastamalalla ei muutenkaan ole seudullista yhteistyötä Forssan suuntaan.

Ensimmäisenä vaiheena on irtisanoa Osakassopimus vuoden päästä yhtiökokouksessa. Sopimus kertoo, miten toimitaan. Osakkeiden omistajiksi kannattanee jäädä, josko tulevaisuudessa saisimme niille osinkoa?

Seuraavaksi tekninen puoli tutkii, miten perusjätehuollon palvelut voi suorittaa tehokkaammin kunnan omana toimintana. LHJ on näissä nyt käytännössä välikäsi ja Sastamalan tekn.puolen kilpailutusosaaminen riittää hoitamaan homman. Kankaanpään ja Porin kanssa kannattaa keskustella.

Kolmas vaihe on katsoa muutkin vaihtoehdot, jotta kuntalaisten tasa-arvo toteutuisi myös jätehuoltoapuolella. Kaikille kierrätettäville jakeille löytyy nyt osoite (markkinaehtoista toimintaa).

Kotitalouksien perusjätehuolto pitää olla selvästi eriytetty muusta toiminnasta. (lain vaatimus) Tuo kustannusrasitus asukkaille tulee olla kriteeri ja toiminnan läpinäkyvyys.

Tulossa on hyvin pian hankintalain uudistus, joka laittaa joka tapauksessa myös jätealan uuteen uskoon ja Sastamalan on hyvä varautua tähän.

Sastamala 18.5.2025 Pentti Jarkko

Muut allekirjoittajat:

Arto Satonen
Lauri Tapio
Jari Kortelahti
Jari Andersson
Kari Kaaja
Leena Finska
Maria Jokinen
Sami Pajunoja
Janne Prihti
Tarmo Seppä
Marko Suoniemi
Seppo Aarinen
Jussi Mikkola
Leena Mattila
Timo Haapanen
Jarkko Mäkipää”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuutettu Pentti Jarkkon jättämän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.